

ความเห็นส่วนตัว

ของ นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๘/๒๕๖๒

เรื่องพิจารณาที่ ๑๖/๒๕๖๑

วันที่ ๔ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๒

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๒๖ และ มาตรา ๒๗ หรือไม่

ความเห็น

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๑ บททั่วไป กำหนดที่มาของอำนาจอธิปไตย และหลักแบ่งแยกอำนาจ ทั้งนี้ การใช้อำนาจนั้นต้องสอดคล้องกับ หลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม ในส่วน มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย โดยมาตรา ๒๖ กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิและ เสรีภาพของบุคคล เพื่อเป็นหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ป้องกันมิให้รัฐ ดำเนินการใด ๆ เพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจนเกินสมควร และกระทบสาระสำคัญแห่ง สิทธิและเสรีภาพ และมาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยหลักความเสมอภาคของบุคคลโดยบัญญัติ รับรองความเท่าเทียมกันของบุคคลและได้บัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลว่าไม่ว่าชายหรือหญิง ย่อมมีความเท่าเทียมกันจะเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลใด ๆ ไม่ได้ แต่กรณีมาตรการที่กำหนดขึ้น

เพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่นนั้น
ไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

สำหรับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นกฎหมายที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำขึ้น และสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาให้ความเห็นชอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗ และมาตรา ๒๗๓ วรรคหนึ่ง โดยในมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับพ้นจากตำแหน่ง นับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ แต่ให้ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่แต่งตั้งขึ้นใหม่ จะเข้ารับหน้าที่” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ให้ผู้ที่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามวรรคหนึ่งมีสิทธิได้รับ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่ได้รับอยู่ในวันก่อนวันที่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนตามมาตรา ๓๒ โดยให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งเพราะลาออก โดยให้คำนวณระยะเวลาตั้งแต่วันที่ได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจนถึงวันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่” ซึ่งความมุ่งหมายของบทบัญญัติดังกล่าวปรากฏข้อเท็จจริงตาม เอกสารรายงานการประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ได้กำหนดกระบวนการได้มาซึ่งกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติให้สอดคล้องกับหลักการว่าด้วยสถานะ และหน้าที่ของสถาบันแห่งชาติเพื่อการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนหรือหลักการปารีส กรณี จึงต้องจัดให้มีการสรรหาคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติชุดใหม่ตามกระบวนการที่สอดคล้องกับ หลักการปารีสโดยทันที จึงต้องกำหนดให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งได้รับการสรรหามาตามหลักเกณฑ์และวิธีการของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ และจัดให้มีการสรรหา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติใหม่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อประโยชน์ ของประเทศโดยรวมในการแก้ไขปัญหาสถานะและความน่าเชื่อถือของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน

แห่งชาติ รวมทั้งกระบวนการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย นอกจากนั้น ในหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ก็ยังได้ระบุว่า เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสากลเกี่ยวกับกระบวนการได้มาซึ่งกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ต้องมาจากความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ด้วยในคดีนี้ศาลปกครองกลางส่งคำโต้แย้งของนายวัส ติงสมิตร ที่ ๑ และนางฉัตรสุดา จันทร์ดียิ่ง ที่ ๒ ผู้ฟ้องคดี เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ หรือไม่

เห็นได้ว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๐ เป็นบทเฉพาะกาลของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และตราขึ้นตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๓ การที่บทบัญญัติมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง มีผลกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชนกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติชุดเดิม มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ ที่จะทำให้หลักเกณฑ์เกี่ยวกับกระบวนการสรรหาคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้แก้ไขปรับปรุงมีความสอดคล้องกับหลักการสากลเกี่ยวกับกระบวนการได้มาซึ่งกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ต้องมาจากความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และให้กระบวนการสรรหาคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติชุดใหม่เริ่มต้นตั้งแต่ในวาระเริ่มแรกที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ จึงมีความจำเป็นต้องกำหนดให้ประชาชนกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติชุดเดิมต้องพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ แต่ให้ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประชาชนกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ เพื่อให้องค์กรคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง มิให้เกิด

ช่องว่างอันส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรต้องหยุดชะงัก จนกว่าจะมีคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่แต่งตั้งขึ้นใหม่เข้ารับหน้าที่ และได้มีการรับรองสิทธิประโยชน์ของ
ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ได้รับตามผลของ
กฎหมายเดิมที่ถูกยกเลิกไปแล้วให้ยังคงได้รับอยู่ต่อไป รวมทั้งให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนตาม
มาตรา ๓๒ ตั้งแต่วันที่ได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจนถึงวันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ อันเป็นสิทธิประโยชน์
ที่เพิ่มขึ้นใหม่ ตามมาตรา ๖๐ วรรคสอง อีกทั้งพระราชบัญญัติเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง
และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานกรรมการและกรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ
พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ ยังกำหนดให้ประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งดำรง
ตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของ
ประธานกรรมการและกรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ใช้บังคับ มีสิทธิได้รับ
ค่าตอบแทนเป็นเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งเพิ่มขึ้นเฉพาะในส่วนที่ขาดอยู่ โดยให้มีผลย้อนหลังไป
นับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ตามอัตราและช่วงระยะเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งมีผลทำให้
ประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติชุดเดิมได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง
เพิ่มขึ้นจากวันที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายฉบับเดิม กรณีจึงถือเป็นการ
ชัดเจนเขี่ยยานายวัส ดิงสมิตร ที่ ๑ และนางฉัตรสุดา จันทร์ดียี่ง ที่ ๒ ผู้ฟ้องคดี อย่างเหมาะสมและ
เป็นธรรม และสอดคล้องกับหลักนิติธรรมและหลักความได้สัดส่วนพอเหมาะพอควรแก่กรณีอันเป็น
การคุ้มครองประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์ส่วนรวมที่จะได้รับกับผลกระทบต่อสิทธิประโยชน์
อันพึงคาดหมายได้ของบุคคลผู้ต้องสูญเสียไปอันเนื่องมาจากการตรากฎหมายนั้นแล้ว ตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๓ และมาตรา ๒๖

นอกจากนั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๖๐ และคำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๖๑
โดยวินิจฉัยว่าบทเฉพาะกาลที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเป็นบทบัญญัติที่ยกเว้นเนื้อหาในรัฐธรรมนูญ
ซึ่งจำเป็นต้องมีขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาในช่วงเปลี่ยนผ่านระหว่างการบังคับใช้รัฐธรรมนูญฉบับก่อนกับ
ฉบับปัจจุบัน เพื่อให้การบังคับใช้รัฐธรรมนูญเป็นไปอย่างราบรื่นและเหมาะสมกับสภาพบ้านเมือง
ในระยะเริ่มแรก รวมทั้งเพื่อให้องค์กรต่าง ๆ สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติต่อไปได้

อย่างต่อเนื่อง โดยมีให้เกิดช่องว่างอันจะส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ต้องหยุดชะงักจนกว่ากลไกที่กำหนด
ขึ้นใหม่หรือใช้บังคับนั้นมีความพร้อมหรือสามารถดำเนินการได้ แล้วแต่กรณี ซึ่งรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๗๓ วรรคหนึ่ง เป็นบทเฉพาะกาลที่มีความมุ่งหมายเพื่อรับรองสถานะของผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งดำรง
ตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญให้ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปในช่วง
เปลี่ยนผ่านของการบังคับใช้รัฐธรรมนูญฉบับก่อนกับรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่
ของผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นไปอย่างต่อเนื่อง การดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงใดย่อมเป็นไปตามที่
กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องขององค์กรนั้น ๆ ซึ่งได้จัดทำขึ้นตาม
มาตรา ๒๖๗ โดยบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติเรื่องระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป
หรือการพ้นจากตำแหน่ง รวมถึงเหตุยกเว้นคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามไว้เป็นการเฉพาะแต่อย่างใด
โดยที่รัฐธรรมนูญได้เปลี่ยนแปลงองค์กรอิสระแต่ละองค์กรทั้งโครงสร้าง คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม
และวาระการดำรงตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวไว้แตกต่างกันไปจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๕๐ ประกอบกับการที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้การดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงใดให้
เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีความเกี่ยวเนื่องกับรัฐธรรมนูญเพื่อ
กำหนดรายละเอียดที่มีได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ย่อมสะท้อนให้เห็นถึงการ
ยอมรับในหลักการของความแตกต่างระหว่างหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระแต่ละองค์กร บทเฉพาะ
กาลของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจึงอาจกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระนั้นดำรง
ตำแหน่งต่อไปจนครบวาระเดิมที่มีอยู่ โดยยกเว้นหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามที่
กำหนดขึ้นใหม่บางประการ หรือบัญญัติให้เฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระที่มีคุณสมบัติ
ครบถ้วนคงอยู่ในตำแหน่งต่อไป หรือบัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระที่ดำรงตำแหน่งอยู่ใน
ปัจจุบันพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ขึ้นอยู่กับเหตุผล ความจำเป็น และความเหมาะสม
ของแต่ละองค์กร ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กร
สามารถดำเนินต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศชาติเป็นสำคัญ ดังนั้น
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้กำหนดการดำรง
ตำแหน่งต่อไปเพียงใดของผู้ดำรงตำแหน่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ถือได้ว่ารัฐธรรมนูญ
ได้มอบหมายให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้พิจารณากำหนดการดำรงตำแหน่งต่อไปของผู้ดำรง

ตำแหน่งดังกล่าว โดยที่รัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติเรื่องระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป หรือการพ้นจากตำแหน่งของบุคคลดังกล่าวไว้โดยเฉพาะ รวมทั้งยังยอมรับในหลักการของความแตกต่างระหว่างหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระแต่ละองค์กร บทบัญญัติมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง จึงไม่เป็นการปฏิบัติต่อบุคคลที่เหมือนกันในสาระสำคัญให้แตกต่างกัน และมีใช้การเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อบุคคลอันจะขัดหรือแย้งต่อหลักความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗

ส่วนกรณีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๐ วรรคสอง จะมีผลทำให้นายวัส ดิงสมิตร ที่ ๑ และนางฉัตรสุดา จันทร์ดียั้ง ที่ ๒ ผู้ฟ้องคดี ไม่ได้รับเงินค่ารับรองเหมาจ่ายเป็นรายเดือนเป็นการจำกัดสิทธิตามรัฐธรรมนูญหรือไม่ เห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๓๑ วรรคสอง ที่บัญญัติให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับเงินค่ารับรองเหมาจ่ายเป็นรายเดือนตามอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเงินประจำตำแหน่งของประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหรือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แล้วแต่กรณี ย่อมมีเจตนารมณ์ให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่จะได้รับการสรรหาใหม่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีสิทธิได้รับเงินค่ารับรองเหมาจ่ายเป็นรายเดือน เนื่องจากเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และต้องได้รับการสรรหาตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ประกอบกับมีภารกิจหน้าที่และอำนาจเพิ่มขึ้น ซึ่งแตกต่างจากประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหรือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติชุดเดิมหลายประการ เพราะฉะนั้น การที่มาตรา ๖๐ วรรคสอง ไม่ได้บัญญัติให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหรือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติชุดเดิมซึ่งพ้นจากตำแหน่งแต่ยังคงอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปมีสิทธิได้รับเงินค่ารับรองเหมาจ่ายเป็นรายเดือนตามมาตรา ๓๑ นั้น จึงเป็นกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้โดยพิจารณาตามหลักนิติธรรมและคำนึงถึงเหตุผล ความจำเป็น และความเหมาะสมทั้งในเรื่ององค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สอดคล้องกับหลักนิติธรรมและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ อันมิได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีความเห็นว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ไม่ขัดหรือแย้ง
ต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และได้ระบุ
เหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วยแล้ว อีกทั้งมิใช่กรณีที่จะขัดหรือแย้งต่อ
หลักความเสมอภาค ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ แต่อย่างใด

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ